

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 299/2014-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť A. L., zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Vajdom, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 177/2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. L. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 177/2008 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 2 C 177/2008 **p r i k a z u j e** konať bez zbytočných prietáhov.

3. A. L. **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Žilina **p o v i n n ý** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. A. L. priznáva úhradu trov konania v sume 417,98 € (slovom štyristosedemnášť eur a deväťdesiatosem centov), ktoré je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokáta JUDr. Jána Vajdu, Advokátska kancelária, Hviezdoslavovo námestie 201, Námestovo, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 299/2014-15 z 18. júna 2014 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť A. L. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 177/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla:

«Na Okresnom súde Žilina odo dňa 22. 8. 2003 pod sp. zn. 2C/177/2008 prebieha konanie v právnej veci navrhovateľov: 1. J. S..., 2. A. L..., 3. A. H..., 4. Š. H..., 5. P. H..., 6. M. H... proti odporcovi: U. o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

I napriek skutočnosti, že odo dňa začatia tohto konania už uplynulo viac ako 5 rokov do dnešného dňa nie je toto konanie právoplatne skončené. Na pojednávaní konanom dňa 23. 2. 2012 bol vo veci vyhlásený rozsudok vo veci samej a v súčasnosti vo veci prebieha odvolacie konanie.

Podľa § 158 ods. 5 OSP, ak predseda súdu zo závažných dôvodov nerozhodne inak, rozsudok sa vyhotoví a odošle do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia...

Listom zo dňa 9. 5. 2012, ktorý bol Okresnému súdu Žilina doručený dňa 11. 5. 2012 som ja, sťažovateľka spolu s ostatnými navrhovateľmi podala JUDr. Jaroslavovi Macekovi,

predsedovi Okresného súdu Žilina sťažnosť na prieťahy v tomto konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch... Do dnešného dňa som ja a ani ostatní navrhovatelia nedostali od JUDr. Jaroslava Maceka písomnú odpoveď na našu sťažnosť, takže nám nie sú známe žiadne „závažné dôvody“, pre ktoré bola samosudcovi JUDr. Jánovi Rybárikovi opakovane predĺžená lehota na vyhotovenie a odoslanie tohto rozsudku a to na dobu 81 dní. ...

Až na základe tejto našej sťažnosti bol dňa 14. 5. 2012 vyhotovený a poštou odoslaný rozsudok zo dňa 23. 2. 2012. Z uvedeného je zrejmé, že v tomto konaní trvalo 81 dní (odo dňa 23. 2. 2012 do dňa 14. 5. 2012), kým bol vyhotovený a odoslaný tento napadnutý rozsudok. ...

... V konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 2C/177/2008 nejde o právne zložitú vec, ide o vec určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam t. j. konanie ku ktorému existuje rozsiahla súdna judikatúra. I napriek tomu konanie v tejto veci trvá viac ako 5 rokov. ...»

Vo vzťahu k správaniu účastníka konania sťažovateľka uviedla, že ona sama nezavinila predlžovanie tohto konania. Predlžovanie konania podľa nej zavinilo U. a najmä okresný súd, čo je zrejmé z množstva procesných pochybení, ktorých sa okresný súd v priebehu konania dopustil.

Sťažovateľka navrhla priznať jej aj finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, čo odôvodnila stavom právnej neistoty trvajúcim viac ako 5 rokov, „ktorý jej spôsobil nielen materiálnu ujmu, ale aj nemateriálnu ujmu“.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľky A. L... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/177/2008 porušené bolo.

Sťažovateľke A. L... sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5.000,- EUR, ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť sťažovateľke A. L... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Sťažovateľke A. L... sa priznávajú trovy tohto konania v sume 275,94 EUR, ktoré je Okresný súd Žilina povinný zaplatiť sťažovateľke A. L... na účet advokáta JUDr. Jána Vajdu č. ú... do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 2 C 177/2008:

Dňa 22. augusta 2008 bola okresnému súdu doručená žaloba.

Dňa 9. septembra 2008 sudca JUDr. Rybárik vyzval advokáta JUDr. Š. na predloženie plnej moci od sťažovateľky.

Dňa 16. septembra 2008 právny zástupca sťažovateľky doručil plnú moc.

Dňa 18. septembra 2008 okresný súd doručil žalobu odporcovi s lehotou 10 dní na vyjadrenie.

Dňa 8. októbra 2008 sa k žalobe vyjadril odporca.

Dňa 27. januára 2009 sudca vyzval žalobcov na zaplatenie súdneho poplatku za návrh.

Dňa 23. marca 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Pojednávanie bolo odročené na 14. máj 2009.

Dňa 24. marca 2009 právny zástupca sťažovateľky doručil listinné dôkazy.

Dňa 24. marca 2009 okresný súd požiadal Katastrálny úrad Správu katastra Žilina o zaslanie kúpnej zmluvy č. V 4027/98-59/98. Od Obvodného úradu Žilina žiadal zapožičanie spisov č. 96/002027/ OÚ-OPPLH/104-3So a č. Z 157/97-39/97.

Dňa 17. apríla 2009 odporca oznámil, že nedisponuje písomnosťami, na ktoré bol vyzvaný na pojednávaní. Zároveň požiadal súd o doručenie fotokópií príloh.

Dňa 8. apríla 2009 Správa katastra Žilina doručila „fotokópie zmluvy“.

Dňa 14. mája 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na 18. jún 2009 s tým, že okresný súd mal požiadať Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) o zaslanie spisu č. Cka 294/1942. Odporca mal zadovážiť právne tituly nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

Dňa 15. mája 2009 súd požiadal krajský súd o zaslanie spisu č. Cka 294/1942.

Dňa 25. mája 2009 krajský súd oznámil, že žiadaný spis nemá, odporučil obrátiť sa na Štátny archív v Trenčíne.

Dňa 25. mája 2009 okresný súd požiadal Štátny archív v Trenčíne o zaslanie spisu č. Cka 294/1942.

Dňa 8. júna 2009 Štátny archív v Bratislave, pobočka Trenčín oznámil, že žiadaný spis nemá, odporučil obrátiť sa na Štátny archív v Bytči.

Dňa 12. júna 2009 okresný súd požiadal Štátny archív v Bytči o zaslanie spisu č. Cka 294/1942.

Dňa 17. júna 2009 navrhovatelia doručili okresnému súdu „*odôvodnenie aktívnej legitimácie odporcu*“.

Dňa 18. júna 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na 24. august 2009.

Dňa 13. júla 2009 Štátny archív v Bytči oznámil okresnému súdu, že spis nemôže zaslať, lebo okresný súd v žiadosti o jeho zaslanie neuviedol, ktorého súdu sa spis týka.

Dňa 13. júla 2009 okresný súd spresnil svoju požiadavku na Štátny archív v Bytči.

Dňa 20. júla 2009 Štátny archív v Bytči odpovedal, že majú „*fond je medzerovitý*“ a po čísle Cka 288/1942 nasleduje 302/1942.

Dňa 24. augusta 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka nebola prítomná. Pojednávanie bolo odročené na 8. október 2009 s tým, že právny zástupca odporcu mal zabezpečiť listiny, o ktorých hovoril svedok na pojednávaní.

Dňa 10. septembra 2009 odporca doručil listinné dôkazy.

Dňa 8. októbra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Pojednávanie bolo odročené na 9. október 2009 na vyhlásenie rozsudku.

Dňa 9. októbra 2009 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka nebola prítomná. Bol vyhlásený rozsudok: „*Súd návrh zamieta.*“

Dňa 1. októbra 2009 sudca požiadal predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku. Predseda súhlasil do 9. decembra 2009.

Dňa 22. decembra 2009 — písomné vyhotovenie rozsudku.

Dňa 13. januára 2010 sťažovateľka a ostatní žalobcovia doručili odvolanie.

Dňa 28. januára 2010 okresný súd vyzval odporcu na vyjadrenie sa k odvolaniu.

Dňa 18. februára 2010 bolo doručené vyjadrenie odporcov.

Dňa 19. februára 2010 okresný súd uznesením vyzval sťažovateľku a ostatných žalobcov na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie vo výške 99,50 €.

Dňa 24. februára 2010 bol spis doručený Krajskému súdu v Žiline, kde bol zaevidovaný pod sp. zn. 8 Co 69/2010.

Dňa 12. marca 2010 žalobcovia zaplatili súdny poplatok.

Dňa 10. júna 2010 bol spis doručený okresnému súdu s uznesením Krajského súdu v Žiline, ktorým zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 2. decembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na 22. február 2011, kedy na mieste samom mala prebehnúť ohliadka.

Dňa 27. decembra 2010 okresný súd uznesením č. k. 2 C 177/2008-188 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie a kartografie M. K. Žalobcom bola uložená povinnosť zaplatiť 240 € preddavok na znalecké dokazovanie a odporcovi 200 €.

Dňa 5. januára 2011 navrhovatelia zložili preddavok na znalecké dokazovanie.

Dňa 13. januára 2011 odporca doručil odvolanie proti uzneseniu z 27. decembra 2010.

Dňa 22. februára 2011 sa uskutočnila ohliadka. Sťažovateľka bola prítomná. Sudca nariadil pojednávanie na 31. marec 2011.

Dňa 31. marca 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka bola prítomná. Bolo odročené na neurčito s tým, že zo Správy katastra Žilina budú vyžiadané spisové materiály.

Dňa 31. marca 2011 okresný súd požiadal Správu katastra Žilina o listinné dôkazy.

Dňa 19. apríla 2011 Správa katastra Žilina zaslala žiadané listiny.

Dňa 3. novembra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka nebola prítomná. Bolo odročené na neurčito. Právni zástupcovia mali zabezpečiť účasť svojich klientov na pojednávaní.

Dňa 11. novembra 2011 súd vyzval znalca na oznámenie čísla účtu (znalec odpovedal 25. novembra 2011).

Dňa 30. novembra 2011 okresný súd uznesením priznal znalcovi znalečné vo výške 66,44 €.

Dňa 9. januára 2012 sa uskutočnilo pojednávanie. Sťažovateľka i ostatní účastníci boli prítomní. Bolo odročené na 23. február 2012.

Dňa 10. januára 2012 okresný súd požiadal Obecný úrad v L. o zaslanie evidencie komasačných hárkov.

Dňa 10. februára 2012 obec L. zapožičala okresnému súdu komasačné hárky na 30 dní.

Dňa 23. februára 2012 sa uskutočnilo pojednávanie. Účastníci boli prítomní. Bol vyhlásený rozsudok: „*Súd návrh zamieta.*“

Dňa 21. marca 2012 navrhovateľka v 1. rade doručila odvolanie plnej moci JUDr. Š.

Dňa 26. marca 2012 navrhovatelia v 3. až 6. rade doručili odvolanie plnej moci JUDr. Š.

Dňa 28. marca 2012 sudca požiadal predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku. Predseda súhlasil do 23. apríla 2012.

Dňa 28. marca 2012 JUDr. Vajda požiadal o zaslanie fotokópií listín.

Dňa 23. apríla 2012 JUDr. Š. urgoval doručenie písomného rozsudku.

Dňa 26. apríla 2012 navrhovatelia, zastúpení JUDr. Vajdom, oznámili súdu, že JUDr. Š. ich už nezastupuje, pretože bol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov.

Dňa 11. mája 2012 — písomné vyhotovenie rozsudku.

Dňa 23. mája 2012 JUDr. Š. požiadal súd o doručenie rozsudku všetkým navrhovateľom, keďže zistil, že mu odvolali plnú moc.

Dňa 30. mája 2012 navrhovatelia okrem sťažovateľky, zastúpení JUDr. Š., doručili odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 23. februára 2012.

Dňa 4. júna 2012 sťažovateľka, zastúpená JUDr. Vajdom, faxom podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu z 23. februára 2012.

Dňa 11. júna 2012 okresný súd vydal opravné uznesenie (v záhlaví vypustil zastúpenie JUDr. Š.).

Dňa 18. júla 2012 okresný súd zaslal odvolanie navrhovateľov v 1., 3. – 6. rade na vyjadrenie odporcovi v lehote 7 dní. Odvolanie sťažovateľky zaslal ostatným navrhovateľom aj odporcovi.

Dňa 24. júla 2012 sa navrhovatelia vyjadrili k odvolaniu sťažovateľky tak, že sa s ním stotožnili.

Dňa 27. júla 2012 bolo doručené podanie sťažovateľky týkajúce sa včasnosti podania odvolania. V ďalšom podaní urgovala doručenie odvolania ostatných navrhovateľov, ktoré jej ani jej právnomu zástupcovi JUDr. Vajdovi dosiaľ nebolo doručené.

Dňa 3. augusta 2012 sťažovateľka podala „*návrh na vydanie opravného uznesenia*“ (nesprávny dátum narodenia navrhovateľky v 3. rade.)

Dňa 6. augusta 2012 okresný súd vydal opravné uznesenie.

Dňa 21. augusta 2012 bolo doručené vyjadrenie odporcu k odvolaniu.

Dňa 5. októbra 2012 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline, kde bol zaevidovaný pod sp. zn. 8 Co 383/2012.

Dňa 12. októbra 2012 sťažovateľka podala „*návrh na vydanie opravného uznesenia k opravnému uzneseniu... zo 6. augusta 2012*“.

Dňa 28. januára 2012 Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 8 Co 383/2012-330 potvrdil uznesenie okresného súdu z 27. decembra 2010 vo veci zálohy na znalecké dokazovanie.

Dňa 27. novembra 2013 požiadala konajúca sudkyňa predsedníčku Krajského súdu v Žiline o predĺženie lehoty na vyhotovenie písomného rozhodnutia do 31. decembra 2013.

Dňa 24. januára 2014 bol spis vrátený okresnému súdu s uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 8 Co 383/2012-341 z 28. októbra 2013.

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadrila podpredsedníčka okresného súdu v podaní č. 1 SprR 297/2014 doručenom ústavnému súdu 4. septembra 2014. Okrem chronológie úkonov konajúceho súdu uviedla:

„... súd priebežne konal. K zdržaniu došlo pri písomnom vypracovaní rozsudku, avšak po podaní sťažnosti bol nedostatok odstránený, rozsudok vyhotovený a riadne doručený. Pokiaľ zákonný sudca nekonal, bolo to spôsobené obtiažnosťou, zložitou veci. Nemožno súhlasiť so sťažovateľom, že existuje rozsiahla judikatúra k danej problematike, preto vec nie je zložitá.

Taktiež je nutné poukázať na neprimeranú zaťaženosť nielen zákonného sudcu, ale všetkých sudcov tunajšieho súdu v porovnaní s inými súdmi - ročný nápad vecí na tunajšom súde je cca 57.000 pri výkone +/- 32 sudcov, pričom tunajší súd asi ako jediný súd

na Slovensku vykonáva súdnicstvo pre 3 okresy (Žilina, Bytča, Kysucké Nové Mesto), pričom ide aj o agendu špecifickú, pre ktorú je tunajší súd príslušný ako súd v sídle krajského súdu.

Z uvedeného je zrejmé, že nie je možné konať bez priesťahov za takeho stavu, čo žiadame zohľadniť. Hoci personálne obsadenie súdu nemôže byť na úkor účastníkov, nemôže to byť ani na úkor samotných sudcov, či súdov, pričom na tieto nedostatky neustále upozorňujeme. Sudcovia tunajšieho súdu vykonávajú sudcovskú prax za tých istých podmienok - platových, ako aj na iných súdoch, avšak pri oveľa vyššej zaťažnosti (napr. sudca tunajšieho súdu na C úseku má cca 40-45 vecí mesačne, hoci na inom menšom súde má sudca nápad 14 vecí mesačne.) Pokiaľ sa však táto situácia nevyrieši, nie je možné konať vo všetkých veciach bez priesťahov. Tieto skutočnosti žiadame zohľadniť pri prípadné priznanie finančného zadosťučinenia.

Zároveň poukazujem na to, že skutočne bola podaná navrhovateľmi sťažnosť, bola riadne zaregistrovaná pod ISprS/420/2012 a bola aj riadne vybavená a riadne doručená všetkým sťažovateľom, a to aj sťažovateľke v tejto veci dňa 20.06.2012. Teda tvrdenie sťažovateľky je nesprávne a zavádzajúce.“

K vyjadreniu okresného súdu zaujala prostredníctvom svojho právneho zástupcu stanovisko sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 26. septembra 2014. Uviedla v ňom:

«1./ Z vyjadrenia odporcu č. k. 1 SprR 297/2014 zo dňa 27.8.2014 /doručené ÚS SR Košice dňa 4.9.2014/ je zrejmé, že odporca za „konanie súdu“ pokladá vykonávanie formálnych úkonov súdom a aj doručenie listinných dokladov účastníkmi konania a tretími osobami.

Z tohto vyjadrenia odporcu je zrejmé, že priesťahy v tejto veci boli v období odo dňa 16.9.2008 do dňa 8.10.2008, odo dňa 9.10.2008 do dňa 26.1.2009, odo dňa 19.10.2009 do dňa 22.12.2009, odo dňa 13.1.2010 do dňa 19.2.2010, odo dňa 10.6.2010 do dňa 2.12.2010, odo dňa 31.3.2011 do dňa 3.11.2011, odo dňa 4.11.2011 do dňa 9.1.2012, odo dňa 29.3.2012 do dňa 11.5.2012, odo dňa 7.6.2012 do dňa 21.9.2012 a odo dňa 24.1.2014 do dnešného dňa. Odporca vo veci opakovane riadne a plynulo nekonal. Toto konanie prebieha odo dňa 22.8.2008 do dnešného dňa t. j. viac ako 6 rokov a obidva prvostupňové rozsudky odporcu boli zrušené

Krajským súdom v Žiline ako odvolacím súdom. Navyiac odporca sa dopustil v konaní opakovaných procesných pochybení, pre ktoré museli byť vydané opravné uznesenia.

Posledné pojednávanie v tejto veci na Okresnom súde Žilina sa uskutočnilo dňa 23.2.2012. Toto konanie nie je do dnešného dňa skončené. Vo veci vzniknú ďalšie prieťahy, pretože v tomto vyjadrení odporcu sa uvádza že zákonný sudca je práceneschopný.

Argumenty uvedené vo vyjadrení odporcu neodôvodňujú 6-ročné súdne konanie v tejto veci, hoci nejde o právne zložitú vec.

Ja, sťažovateľka som nezavinila predlžovanie tohto konania.

Odo dňa doručenia uznesenia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 383/2012-341 zo dňa 28.10.2013, ktorým bol zrušený rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 2 C 177/2008-267 zo dňa 23.2.2012 sa vo veci vôbec nekoná. Do dnešného dňa nebol nariadený termín nového pojednávania vo veci, čo potvrdil odporca vo svojom listinnom doklade zo dňa 21.8.2014 označenom ako „Chronológia spisu Okresného súdu ZA sp. zn. 2C/177/2008“.

2./ Zlé personálne obsadenie Okresného súdu Žilina je vecou vedenia Okresného súdu Žilina. Účastníci konania nemôžu žiadnym spôsobom ovplyvniť personálne obsadenie súdu.

Účastníci konania taktiež nemôžu žiadnym spôsobom ovplyvniť nápad vecí na súd...

3./ Doporučeným listom môjho advokáta JUDr. Jána Vajdu zo dňa 24.8.2014 som Vám zaslala fotokópiu vyjadrenia Okresného súdu Žilina č. 1 SprS 420/2012 zo dňa 12.6.2012.

V tomto vyjadrení odporcu sa o mojej sťažnosti uvádza „sťažnosť je dôvodná“.»

Účastníci konania žiadali, aby ústavný súd upustil od verejného ústneho pojednávania vo veci, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednávania upustil, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam vedenom pod sp. zn. 2 C 177/2008 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr.

I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, okresný súd vo vyjadrení k sťažnosti bez ďalšieho označil vec za zložitú, sťažovateľka ju však za zložitú nepovažuje. Podľa názoru ústavného súdu vec možno z faktického hľadiska považovať za zložitejšiu len z dôvodu potreby nariadenia znaleckého dokazovania. Pri posúdení právnej zložitosti sa ústavný súd stotožňuje s tvrdením sťažovateľky, že vec nie je zložitá z dôvodu existencie rozsiahlejšej judikatúry z prerokúvanej oblasti.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, ústavný súd zistil, že z jedenástich nariadených pojednávaní sa sťažovateľka osobne nezúčastnila len dvoch, pričom jej neprítomnosť nebola dôvodom na odročenie pojednávania. Na druhej strane musel konajúci sudca sťažovateľku vyzývať na predloženie plnej moci udelenej jej právnomu zástupcovi a tiež na zaplatenie súdneho poplatku za návrh.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti konštatuje, že prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo sedem mesiacov po doručení žaloby. Do tohto obdobia spadá len zaslanie výzvy na predloženie plnej moci advokátom a zaplatenie súdneho poplatku a výzva odporcovi na vyjadrenie sa k návrhu. Už v tomto štádiu možno zaznamenať málo efektívny postup okresného súdu. V rokoch 2009 okresný súd v pomerne častom slede nariaďoval pojednávania a vykonával úkony smerujúce k rozhodnutiu veci. V období od 10. júna 2010 do 2. decembra 2010 (6 mesiacov), tak ako aj v období od 31. marca 2011 do 3. novembra 2011 (8 mesiacov) a období od 24. januára 2014 do 27. augusta 2014 (7 mesiacov), spolu teda skoro dva roky, okresný súd vôbec nekonal.

Vyhotovovanie opravných uznesení (kvôli nesprávnym údajom) v období od mája 2012 do októbra 2012 taktiež neprispelo k efektivite konania okresného súdu.

Spis sa dvakrát z dôvodu podaného opravného prostriedku nachádzal na krajskom súde (od 24. februára 2010 do 10. júna 2010 a od 5. októbra 2012 do 24. januára 2013), sťažovateľka však priet'ahy v konaní pred krajským súdom nenamietala.

K obrane okresného súdu spočívajúcej vo vysokom nápade vecí na okresnom súde ústavný súd uvádza, že už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/03 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí, a teda vykonanie spravodlivosti, bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálnu kapacitu príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedenú nečinnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k priet'ahom, ktoré boli čiastočne spôsobené zložitou vecou, ale najmä v dôsledku postupu okresného súdu, preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke, keďže namietané konanie do rozhodnutia ústavného súdu nie je skončené, ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 €, čo odôvodnila stavom právnej neistoty trvajúcim viac ako 5 rokov, „*ktorý jej spôsobil nielen materiálnu ujmu, ale aj nemateriálnu ujmu*“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, ako aj vzhľadom na všetky okolnosti zisteného porušenia jej práv považuje za primerané v sume 2 500 €.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o žiadosti sťažovateľky o priznanie finančného zadosťučinenia rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2013 (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie ústavnej sťažnosti). Za dva úkony vykonané v roku 2013 patrí odmena v sume dvakrát po 130,16 € a režijný paušál dvakrát po 7,81 € v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Za jeden úkon (podanie z 23. septembra 2014) patrí odmena v sume jedenkrát 134,00 € a režijný paušál jedenkrát 8,04 €, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovú sumu 417,98 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2014